



## Raadsvoorstel

<b>Onderwerp:</b> Toekomstige relatie met St. Sport en Welzijn Ridderkerk	<b>Commissie:</b> Samen leven 31 augustus 2017	<b>BBVnr:</b> 1247217
<b>Portefeuillehouder:</b> <b>Keuzenkamp - van Emmerik, T.</b>	<b>Gemeenteraad:</b> 14 september 2017	<b>Raadsvoorstelnr.:</b> 1251331
<b>e-mailadres opsteller:</b> p.de.reg@bar-organisatie.nl		Openbaar

### Geadviseerde beslissing raad

1. Uw wensen en bedenkingen te geven op basis van ex artikel 160 Gemeentewet ten aan zien van het voornemen van het college om de SW (sport en welzijn) diensten inclusief het beheer van de welzijnsaccommodaties quasi in te besteden conform het bijgevoegde raadsbesluit.
2. Uw wensen en bedenkingen te geven op basis van ex artikel 160 Gemeentewet ten aan zien van het voornemen van het college om de BE (beheer en exploitatie) diensten aan te besteden conform het bijgevoegde raadsbesluit.
3. Kennis te nemen van het chronologisch overzicht SenW juni 2015 – juni 2017 (bijlage 3) en de geheimhouding te bekrachtigen.
4. Toezegging ID 1253 af te doen.

### Inleiding

Tijdens de commissie Samen Leven van 15 juni jl. lag er een raadsinformatiebrief voor waarin u bent geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen binnen het proces van verzakelijking van de relatie met de stichting Sport en Welzijn (SenW). Voor de betreffende brief en daarbij behorende notitie verwijzen wij naar bijlage 1 en 2. Kort samengevat zijn de kaders waarbinnen het verzakelijgingsproces verder vorm kan krijgen aangescherpt als gevolg van een wetswijziging van de aanbestedingswet.

Doordat er een aanbestedingsplicht geldt voor opdrachten voor sport- en welzijnsproducten vanaf de grenswaarde van € 750.000 en voor het verlenen van exploitatierechten zijn wij genooddaakt om de relatie met SenW versneld door te ontwikkelen. In de notitie van 15 juni jl. zijn de verschillende opties in beeld gebracht en is aangegeven dat de voorkeur van de gemeente uitgaat naar aanbesteden van de BE-diensten (beheer en exploitatie) en quasi-inbesteden van de SW-diensten (sport en welzijn).

De inkoop van de BE- en SW-diensten betreft, mits binnen de door uw raad vastgestelde kaders gehandeld wordt, een bevoegdheid van het college. Echter, mede gezien de bijzondere aandacht die uw raad in de afgelopen periode heeft getoond, stelt het college u graag in de gelegenheid om, op basis van artikel 160 Gemeentewet, wensen en bedenkingen uit te brengen ten aanzien van het voorgenoemen besluit.

Bij de inkoop van de BE- en SW-diensten zijn in essentie twee vragen aan de orde: 'wat kunnen we?' en 'wat willen we?'. Wat we kunnen wordt bepaald door wettelijke kaders. Wat we willen is een beleidsvraagstuk, waarbij verschillende belangen moeten worden afgewogen. Langs deze lijn nemen wij u onder het kopje argumenten mee in de afwegingen die hebben geleid tot het voornemen om de BE-diensten aan te besteden en de SW-diensten quasi in te besteden.

De genoemde afwegingen dienen alle in het licht te worden gezien van de historische context. In 2015 bleek uit een onderzoek van de rekenkamercommissie dat onze subsidierelatie met SenW onvoldoende transparant was. Dit als gevolg van de financiële verving van de SW- en BE-diensten en de opzet van het subsidiestelsel met beperkte sturingsmogelijkheden voor de gemeente. Geconcludeerd werd dat als gevolg hiervan onvoldoende duidelijk is of de baten opwegen tegen de lasten, of sprake is van marktconformiteit en of de gewenste maatschappelijke effecten bereikt worden door de gesubsidieerde producten.

Naar aanleiding van het rekenkamer rapport hebben de gemeente en SenW gezamenlijk ingezet op een verzakelijkingstraject. Verzakelijking was vanuit het oogpunt van SenW eveneens wenselijk omdat SenW de ambitie had om haar horizon te verbreden en diensten aan te bieden buiten de gemeentegrenzen.

In het kader van de verzakelijking zijn in de afgelopen periode de eerste stappen gezet om tot financiële ontvlechting van de SW- en BE diensten te komen door de diensten gescheiden in te kopen en over te stappen naar een inkooprelatie met meer sturingsmogelijkheden voor de gemeente. Tijdens deze periode is nieuwe wet- en regelgeving in werking getreden. De inkoop door het afsluiten van nieuwe contracten heeft uiteindelijk (deels) geleid tot een onrechtmatig contractueel afsprakenkader.

Wij moeten nu over gaan tot een oplossing voor de ontdekte onrechtmatige inkoop van BE- en deels SW-diensten die bovendien recht doet aan de conclusies van de Rekenkamercommissie en vanuit historisch perspectief logisch en inhoudelijk het meest wenselijk is.

### **Beoogd effect**

Het oplossen van de ontdekte onrechtmatige aanbesteding aan SenW door de inkoop van de BE- en SW- diensten vorm te geven binnen de daarvoor geldende juridische kaders.

### **Relatie met beleidskaders**

'Gewoon meedoen – welzijnskader Ridderkerk 2016-2020'

'Bewegend verbinden – kadernota sport en bewegen 2015-2020'

'Gewoon opgroeien – integraal jeugd kader 2016-2020'

Integraal Accommodatieplan Ridderkerk (IAP)

Regiedocument gemeente Ridderkerk / Stichting Sport en Welzijn Ridderkerk, d.d. 14-03-2016

### **Argumenten**

1. Door quasi-in te besteden borgen wij uitvoering van de SW diensten door SenW. Dit is wenselijk gezien de aard van de SW-diensten en beleidsinhoudelijke visie van de gemeente op welzijn.

*De inkoop van SW diensten: 'wat kunnen we?' en 'wat willen we?'*

In de op 15 juni jl. per raadsinformatiebrief toegezonden notitie zijn de (on)mogelijkheden met betrekking tot de inkoop van SW-diensten uitgebreid toegelicht.

Alhoewel het juridisch mogelijk is heeft het aanbesteden van de SW-diensten niet de voorkeur van het college. In aansluiting op de ontwikkelingen binnen ons sociale domein is versterking van de sociale infrastructuur wenselijk. SenW is geworteld binnen de Ridderkerkse samenleving en voert al jaren het welzijnswerk uit binnen de gemeente. Een aanbesteding biedt wellicht nieuwe inzichten met betrekking tot de verhouding prijs/kwaliteit, maar neemt ook risico's van versnippering van het welzijnsaanbod met zich mee.

Om opdrachten direct te gunnen aan SenW vormen inbesteden, alleenrecht, quasi-inbesteden en subsidieverlening de verschillende opties. Alleenrecht is juridisch te complex en aanvechtbaar door



derden. Bij inbesteden verliest SenW volledig de onafhankelijkheid. Dan blijven subsidieverlening en quasi-inbesteden als opties over.

Alhoewel het juridisch mogelijk is heeft het ook niet de voorkeur van het college om terug gaan naar een subsidie-relatie voor de SW diensten. Dit zou afbreuk doen aan het naar aanleiding van het rekenkamerrapport in gang gezette traject waarin doelstellingen als het nastreven van marktconformiteit en verbetering van gemeentelijke sturingsmogelijkheden centraal staan. Door in te zetten op quasi-inbesteden kan SenW de partner blijven voor het welzijnswerk binnen de gemeente, kan strakker gestuurd worden op nakoming van afspraken en het bereiken van gemeentelijke beleidsdoelstellingen en hebben we een oplossing die juridisch haalbaar is binnen de kaders van wet-en regelgeving.

2. Door de BE-diensten aan te besteden zetten wij in op een goede prijs/kwaliteit verhouding bij inkoop en borgen wij eerlijke marktwerking. Dit is wenselijk gezien de aard van de BE-diensten.

*De inkoop van BE-diensten: 'wat kunnen we?' en 'wat willen we?'*

In de op 15 juni jl. per raadsinformatiebrief toegezonden notitie zijn de (on)mogelijkheden met betrekking tot de inkoop van BE-diensten uitgebreid toegelicht.

De aard van de BE-diensten is heel anders dan die van de SW-diensten. Hierbij staan niet zo zeer direct de gemeentelijke beleidsdoelstellingen van sport- en/of welzijn centraal, maar veel meer het nastreven van een gezonde exploitatie van de accommodaties. Dit maakt dat bij de inkoop van diensten het prijs/kwaliteit aspect prevaleert. Het voorgaande is ook door de rekenkamercommissie geconstateerd.

Als overheid hebben wij naast onze focus op de inhoud ook de taak om toe te zien op eerlijke marktwerking. Het feit dat er partijen zijn die, door middel van een WOB-verzoek dan wel anderszins kenbaar hebben gemaakt, interesse hebben in de opdracht maakt dat de constructies die één op één gunnen mogelijk maken juridisch gezien erg risicovol zijn. Een aanbesteding inzake beheer en exploitatie van gemeentelijke accommodaties, is volgens het college, in lijn met het rapport van de rekenkamercommissie, dan ook het best passend.

3. Met het doorsturen van het chronologisch overzicht wordt voldaan aan de toezegging in de raadsvergadering van 29 juni 2017.

Tijdens de raadsvergadering van 29 juni jl. is toegezegd om uw raad een chronologisch overzicht te doen toe komen met daarin opgenomen de in het proces van verzakelijking gepasseerde ijkmomenten (zie bijlage 3). Dit chronologisch overzicht is in samenspraak met SenW opgesteld. De bij het chronologisch overzicht behorende bijlagen worden ter inzage bij de griffie gelegd. Dit met uitzondering van de bijlagen waar geheimhouding op ligt. De geheime stukken zijn voor raadsleden in te zien op afspraak bij de griffie.

#### **Overleg gevoerd met**

- Stichting Sport en Welzijn Ridderkerk
- AKD
- Accountant

#### **Kanttekeningen**

1. De Raad van Toezicht (RvT) bevestigde per brief van 10 juli samen het proces van quasi-inbesteden aan te willen gaan

De gemeente moet toezien op de realisatie van een goed aanbod aan SW- en BE-diensten voor inwoners en zorgdragen dat deze ingekocht worden binnen wettelijke kaders en tegen marktconforme

tarieven. Deze doelstellingen kunnen op gespannen voet staan met elkaar wanneer sprake is van een lokaal sterk gewortelde partij als SenW.

Tijdens gesprekken van 3 en 6 juli jl. heeft het college gezamenlijk met SenW de oplossingsrichtingen verkend en het voorkeurscenario bekend gemaakt. De gemeente begrijpt dat het opgeven van de autonomie en het op de markt zetten van de BE-diensten zwaar valt. Tegelijkertijd ziet het college dit oprecht als de best passende oplossing.

Het college kijkt terug op constructieve gesprekken waarin met respect voor elkaars belangen en speelveld naar de mogelijke oplossingen gekeken is. De RvT heeft in navolging op de overleggen per brief aangegeven (bijlage 4) in te stemmen met het proces van quasi-inbesteden van de SW-diensten en kennis te nemen van het gemeentelijk besluit om de BE-diensten aan te besteden.

## 2. Het vormt een delicaat proces om tot quasi-inbesteden en aanbesteden te komen

Onder het kopje uitvoering/vervolgstappen zijn in het kort de te nemen stappen geschetst. Met name vormen de structuurwijziging bij quasi-inbesteden en de implementatieperiode (met mogelijke overname personeel) bij aanbesteden precaire processen. Zo ook de verdere ontvlechting van de BE- en SW-diensten. Gegeven de onrechtmatigheid (deels) is het streven om de quasi-inbesteding en aanbesteding ingaande 01/01/2018 gerealiseerd te hebben. Mocht in de komende periode blijken dat de planning niet haalbaar is komen we bij u terug.

## **Uitvoering/vervolgstappen**

### *Quasi-inbesteden SW-diensten*

Per brief van 10 juli jl. gaf de RvT van SenW aan mee te werken aan het quasi inbesteden van de SW diensten. Voor de quasi-inbesteding dient aan drie voorwaarden te worden voldaan:

#### 1. *Toezichtscriterium*

De gemeente oefent toezicht uit op SenW zoals op zijn eigen diensten. Dat wil zeggen dat invloed uitgeoefend kan worden op strategische en doorslaggevende beslissingen. Concreet betekent dit het benoemen van ten minste 51% van de RvT en een statutenwijziging.

#### 2. *Merendeelcriterium*

Meer dan 80% van de activiteiten van SenW zijn taken die toegewezen zijn door de controlerende dienst (gemeente).

#### 3. *Kapitaalcriterium*

Er is geen directe participatie van privé-kapitaal in de rechtspersoon (SenW).

Afgesproken is om een ambtelijke projectgroep te vormen bestaande uit een afvaardiging van SenW en de gemeente. Daar waar nodig wordt extern juridisch advies ingewonnen. De projectgroep werkt een plan van aanpak uit met de te nemen stappen. Het streven is om de quasi-inbesteding ingaande 01-01-2018 gerealiseerd te hebben.

### *Aanbesteden BE-diensten*

In mei 2017 constateerden wij de onrechtmatigheid binnen het contractueel afsprakenkader. In juni is een projectgroep gevormd om een mogelijke aanbesteding vorm te geven. In afwachting van de gemeenteraadsvergadering van 14 september a.s. is de publicatie van een programma van eisen vooralsnog aangehouden. Uitgaande van een publicatiedatum van 15 september a.s. ziet het verdere proces er als volgt uit:



Procedure onderdeel	Datum
Publicatie offerteaanvraag op TenderNed	Vrijdag 15 september 2017
Schouw 1	Vrijdag 22 september 2017
Uiterste datum stellen van vragen voor de Nota van Inlichtingen ronde 1	Dinsdag 26 september 2017, 17:00 uur
Verstrekken Nota van Inlichtingen ronde 1	Dinsdag 03 oktober 2017
Schouw 2 (indien noodzakelijk)	Dinsdag 10 oktober 2017
Uiterste datum stellen van vragen voor de Nota van Inlichtingen ronde 2	Vrijdag 13 oktober 2017, 17:00 uur
Verstrekken Nota van Inlichtingen ronde 2	Vrijdag 20 oktober 2017
Uiterste datum indienen van Inschrijvingen	Maandag 30 oktober 2017, 14:00 uur
Bekendmaking voorgenomen Gunning en afwijzing	Donderdag 23 november 2017
Vaststelling Definitieve Gunning door het college (inclusief Raadsinformatiebrief)*	Dinsdag 12 december 2017
Definitieve Gunning*	Donderdag 14 december 2017
Verzenden Raadsinformatiebrief	Vrijdag 15 december 2017
Ingangsdatum implementatieperiode	Maandag 01 januari 2018

\* afhankelijk van de voortgang van het proces in het komende halfjaar

### Evaluatie/monitoring

Evaluatie binnen het proces van verzakelijking is doorlopend noodzakelijk. Zowel op basis van inhoud (wetgeving en beleidsontwikkelingen) als op basis van financiën (uitgavenontwikkelingen).

### Financiën

Er gaan aanloopkosten gemoeid met dit traject, met name kosten voor juridische ondersteuning. De hoogte van de kosten worden de komende periode duidelijker. De verwachting is dat eenmalige aanloopkosten ruimschoots kunnen worden gedekt uit de besparing op de aanbesteding van de BE-diensten.

### Juridische zaken

- Extern juridisch advies ingewonnen bij AKD.

- Advies van de accountant (rechtmatigheid).

**Duurzaamheid**

N.v.t.

**Communicatie/participatie na besluitvorming**

Zorgvuldige communicatie is van belang en wordt afgestemd tussen SenW en de gemeente.

Burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris,

de burgemeester,

dhr. H.W.J. Klaucke

mw. A. Attema

**Bijlagen/ter inzage liggende stukken**

1. Brief aan commissie Samen Leven 15 juni 2017
2. Notitie commissie Samen Leven 15 juni 2017
3. Chronologisch overzicht
4. Brief Raad van Toezicht SenW
5. Raadsbesluit